

Skloňování podstatných jmen

MUŽSKÝ ROD

Tvrdé vzory: магазин, англичанин, котёнок
Měkké vzory: портфель, случай, сценарий

TVRDÉ VZORY

Jednotné číslo

1.	магазин	англичанин	котёнок
2.	магазинна	англичанина	котёнка
3.	магазину	англичанину	котёнку
4.	магазин жив. студента	англичанина	котёнка
6.	(о) магазине	(об) англичанине	(о) котёнке
7.	магазином	англичанином	котёнком

Množné číslo

1.	магазины	англичане	котята
2.	магазинов	англичан	котят
3.	магазинам	англичанам	котятам
4.	магазинам жив. студентам	англичан	котят
6.	(о) магазинах	(об) англичанах	(о) котятах
7.	магазинами	англичанами	котятами

Zda jde o muže či ženu roznáme u přechýlených substantiv obvykle z **kontextu**: профессор Серова; мастер спорта Нина Думбадзе; Она главный врач; Директор сообщила.

Pro označení ženy se též používá **lexikálního opisu**: женщина-врач, женщина-космонавт, женщина-дирижёр, женщина-геолог, женщина-академик, девушка-агроном, девушка-секретарь.

V řeci hovorové, nejde-li o oficiální označení povolání nebo hodnosti, se užívají též tvary přechýlené: кассирша, секретарша, библиотечкаша, аспирантка, председательница, врачиха.

Substantiva na **-ша** mohou také označovat ženu podle povolání manžela: докторша – žena doktora, профессорша – žena profesora.

ČÍSLO PODSTATNÝCH JMEN

1. **Pouze v jednotném čísle** se užívají slova látková (железо, вода, мука), hromadná (молодёжь, скот) a abstrakta (смелость, белизна, здоровье). Pouze v jednotném čísle, na rozdíl od češtiny, se vyskytují dále slova: зарплата (zá- работная плата) – mzda, mzdy; рабочая сила – pracovní síla, pracovní síly; продовольствие – potravina, potraviny, sýrě – surovina, suroviny; опыт – zkušenost, zkušenosti (твар mn.č. опыты má význam „pokusy“), информация – informace, оборудование – zařízení, топливо – palivo, ралива, картия – tóфель – brambory aj.

2. Některá slova naopak mají **pouze množné číslo** (ромноžná podst. jména), např.: духи (воňavka), чернила (inkoust), сливки (smetana), овощи (zelenina), фрукты (ovose), консервы (konzerva se řekne банка консервов), часы (hodiny), сётки (24 hodin), переговоры (jednání), прения (diskuse), дрожжи (kvasnice), стройматериалы (stavební materiál), хлебозаготовки (вú- куп обили), отходы (отрад, отпадкы) aj. Zpravidla v množném čísle se užívají slova услия (совместные) – úsilí (společně), темпы (быстрые) – tempo (гучлэ), перевозкы (контэйнерные) – přeprava (контейнерová).

V některých případech českému romnožnému podstatnému jménu odpovídá v ruštině podstatné jméno v jednotném čísle, např.: noviny – газета, dveře – дверь, housle – скрипка, шаты – платье, костюм, камна – печь aj. Českému slovu **zboží** (j.č.) odpovídá v ruštině podle souvislosti buď **ж.ч.** товар (jeden druh zboží), nebo **mn.č.** товары (různé druhy zboží), стов. промтовары (průmyslové zboží).